

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE L'INSTITUT ALEXANDRE DEULOFEU DE FIGUERES

D'acord amb l'article 14 de la Llei d'educació, el projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre. I l'article 2.1 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres, estableix que "L'autonomia dels centres educatius abasta els àmbits pedagògic, organitzatiu i de gestió de recursos humans i materials. El projecte educatiu del centre n'és la màxima expressió", i l'art. 5 e) afegeix que "El projecte lingüístic s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis. El projecte lingüístic dona criteri en relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes. El projecte lingüístic també dona criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones."

ANÀLISI DE CONTEXT

Valoració del context sociolingüístic del centre i del seu entorn

A fi d'exposar el context sociolingüístic del centre es focalitza l'atenció en l'alumnat i la seva procedència, i així mateix en el grau de coneixement i domini lingüístic del professorat.

Alumnat

La composició de l'alumnat del centre, per naixement i per nacionalitat, presenta diferències segons el nivell educatiu.

A ESO, predomina l'alumnat nascut a Espanya, 85,40%, i amb nacionalitat espanyola: 82,52%. Majoritàriament, nascuts a Figueres i en els pobles adscrits a l'Institut, per la qual cosa, molts tenen la llengua catalana com la seva llengua materna i entenen i parlen correctament la llengua castellana, segons s'apreciarà en el resultat derivat de l'assoliment de les competències lingüístiques en acabar l'ESO. A l'ESO, el 14,60% dels alumnes han nascut en estats diferents d'Espanya. El 5,53% ha nascut al Magrib i el 2,65% a Amèrica del Sud. Per nacionalitats, el 17,48% tenen nacionalitat diferent de l'espanyola. El percentatge més nombrós és de nacionalitats del Magrib, un 8,85%, la resta no supera el 2%. Així, doncs, el col·lectiu de procedència estrangera més nombrós és el magrebí, tot i que n'hi ha molts que ja han nascut a Espanya i hi han estat escolaritzats, molts dels quals a Figueres.

A batxillerat, els alumnes nascuts a Espanya són el 88,80% i tenen la nacionalitat espanyola el 89,60%. Dels alumnes que han nascut en altres

estats, no hi ha cap estat, ni nacionalitat, que superi el 2%, mentre per estat d'origen i de naixement, només el 2,4% prové del Marroc. La resta procedeix de 15 estats diferents.

A CFGM, el 62,39% d'alumnes han nascut a Espanya i el 64,10% tenen nacionalitat espanyola. Això implica que una tercera part tenen nacionalitat estrangera. Els que tenen nacionalitat marroquina són el 20% a CAI.

L'entorn: Figueres Nord-oest, àrea de les escoles adscrites i comarca

L'Institut Alexandre Deulofeu està situat a la zona Nord-oest de Figueres. En una zona que combina la funció residencial (barris del Parc Sol, Parc Bosc, Barri de Sant Joan, Turó Baix i Culubret: amb grans diferències en la composició de la població, no sols lingüístiques) amb la d'equipaments (esportius i hospitalaris) i amb l'espai verd del Parc Bosc municipal que, amb l'Avinguda Vilallonga i el Carrer Empordà delimita i separa l'àrea d'influència de de l'Institut de la ciutat. En aquests barris, amb l'excepció del Parc Sol, hi ha la població que s'hi va establir durant l'onada migratòria dels anys seixanta i setanta, la qual està sent reemplaçada, majoritàriament, per l'onada migratòria de 1998-2012, integrada per població d'origen magrebí i del centre i del sud d'Amèrica. A banda de l'"illa" del barri de Sant Joan, integrat per famílies gitanes.

Per altra banda, a l'ESO, aproximadament en la seva meitat, l'alumnat viu en els pobles de Llers, Terrades, Sant Llorenç i Albanyà; Avinyonet, Cistella, Vilanant, Ordis, Navata, Lladó i Cabanelles.

En els batxillerats d'Arts i en els CFGM, en ser l'únic centre de la comarca que imparteix aquests estudis, la població prové dels 68 pobles de l'Alt Empordà.

Bagatge lingüístic de l'alumnat i les seves necessitats individuals vinculades als seus resultats acadèmics

El bagatge lingüístic de l'alumnat s'ha de valorar de dues maneres diferents: acadèmic, la valoració per a l'avaluació del qual es disposa dels indicadors dels sis darrers anys de l'avaluació de les competències bàsiques que han assolit els alumnes d'ESO, i social, la llengua habitualment parlada entre l'alumnat del centre en els espais no acadèmics, per als quals no es disposa d'indicadors objectius.

Quant a resultats de les avaluacions censals de les competències bàsiques a quart d'ESO, el domini de les llengües oficials, català i castellà, presenta resultats molt semblants: el 94,15% té assolida la competència bàsica de llengua catalana i el 92,47% la llengua castellana. Quant a la llengua anglesa, és el 80,15%.

Competència lingüística del professorat

A hores d'ara, la totalitat del professorat presenta un domini suficient de les dues llengües oficials: la llengua catalana (com a mínim el C1, nivell de suficiència de català) i la llengua castellana.

Entorn d'un 20% del professorat presenta una competència lingüística suficient, està en possessió del nivell B2 o C1 per poder impartir la seva matèria en llengua anglesa (set) o en llengua francesa (cinc), altres tenen el nivell de B1 (tres d'anglès, tres de francès i un d'italià).

Places docents amb perfil professional de l'àmbit lingüístic

No hi ha places docents amb perfil lingüístic en el centre, això no obsta perquè alguns professors, voluntàriament, hagin decidit que en les seves classes o en algunes classes, imparteixin l'ensenyament en llengua anglesa. En el curs 2018-19, tres professors han començat la formació en el Grup per a l'experimentació en el Plurilingüisme (GEP).

OFERTA DE LLENGÜES ESTRANGERES

La primera llengua estrangera que es cursa de primer d'ESO a batxillerat és la llengua anglesa. A batxillerat, els alumnes poden optar com a primera llengua estrangera entre la llengua anglesa i la llengua francesa. Al CFGM de Farmàcia i parafarmàcia s'imparteix un mòdul formatiu de llengua anglesa.

La llengua francesa és la segona llengua estrangera d'oferta en la franja optativa de segon, tercer i quart d'ESO i també de primer de batxillerat. Així mateix, el curs 2018-19, s'ofereix l'optativa de llengua alemanya a segon d'ESO, amb la intenció que pugui tenir continuïtat en cursos successius.

OBJECTIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES EN TRES NIVELLS: AULA, CENTRE I ENTORN

Objectius específics en relació a la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe

La llengua catalana és la llengua vehicular del centre i la llengua de relació amb les famílies. El grau d'assoliment de la competència bàsica per part de l'alumnat d'ESO és significatiu. Una altra cosa és l'ús social de la llengua, raó per la qual cal treballar en la direcció d'estendre-la en els espais extra-acadèmics.

Criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal, i els usos lingüístics en el centre

Pel que fa a les llengües curriculars, a banda del que imposa la programació de les respectives matèries que ha d'assolir la competència de les llengües catalana, castellana i anglesa, que a l'ESO encara no s'han assolit: especialment, cal treballar per superar aquest 80,15% d'assoliment de la llengua anglesa.

En el centre, segons la seva procedència i en la parla familiar, hi ha altres llengües, minoritàries, a les quals s'ha de donar visibilitat en la mesura que són una riquesa lingüística i contribueixen a afermar la interculturalitat en el centre.

Aspectes d'organització i gestió en relació a les llengües

Les llengües catalana, castellana i anglesa han de destinar una part important del currículum a la pràctica de la llengua oral. El 25% del seu horari. Preferiblement en les sessions que la matèria es fa amb el grup desdoblats. Especialment significatiu és el treball que aporta l'auxiliar de llengua anglesa en grups de quart d'ESO, en el que és el segon curs d'implantació.

Es treballa, en els darrers anys, de manera conjunta en el si dels departaments lingüístics a fi d'unificar criteris, continguts temàtics i metodologies de treball a l'aula.

CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS PER A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

La competència lingüística és transversal en tot el currículum. A banda de la concreció de les programacions de les diferents matèries, hi ha un seguit de mesures que hi incideixen directament.

Mesures d'atenció a l'alumnat nouvingut:

- Establiment d'una entrevista inicial d'acollida amb l'alumnat d'incorporació tardana.
- Establiment d'una entrevista inicial amb el tutor de l'aula d'acollida per establir el nivell de l'alumne i l'horari de l'aula d'acollida.
- Suport dels companys de l'alumne de nova incorporació per a l'adaptació al centre i a l'entorn.
- Seguiment personalitzat d'alumnes que ja no assisteixen a l'aula d'acollida però que poden necessitar suport lingüístic i social.

De distribució horària

- Establiment a primer i segon d'ESO d'una hora de lectura setmanal.
- I una hora d'atenció en petits grups per ajudar a la lectura i a la comprensió lectora d'alumnes amb dificultats lingüístiques.

Impartició de matèries en llengua anglesa

- Impartició a segon d'ESO de la música i l'optativa de tecnologia en anglès.
- Impartició a tercer d'ESO de l'optativa de visual i plàstica en anglès.

Altres mesures de suport universal i transversal

- Reforç del paper de la biblioteca escolar, oberta cada dia a l'hora d'esbarjo i amb l'opció de préstec de llibres.
- Utilització de les TIC en l'aprenentatge de les llengües.
- Implementació d'exposicions orals en totes les matèries.

De coordinació del professorat

- Establiment de reunions de caràcter pedagògic trimestrals per part dels departaments de llengües.
- Establiment de reunions de caràcter pedagògic trimestrals per part de tots els equips docents, en el marc dels objectius de la participació en la formació de la xarxa de competències bàsiques.

RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

Per al curs 2018-19, el centre disposa d'aula d'acollida per atendre l'alumnat de nova incorporació al sistema educatiu català. S'estén fins als 24 mesos des de l'arribada al centre. Amb aquest criteri són atesos 24 alumnes: nou de primer d'ESO, sis de segon, cinc de tercer i quatre de quart.

Ja des del curs 2017-18, en el marc d'un conveni de col·laboració amb l'ajuntament de Figueres, igual que els altres centres de Secundària de la ciutat, hi ha un auxiliar de conversa de llengua anglesa per als alumnes de quart d'ESO: en total són vuit hores a la setmana.

Els alumnes de l'aula d'acollida, a fi d'afavorir la cohesió de grup, realitzen activitats amb altres grups d'aula d'acollida, com els de l'Institut de Castelló.

Alguns alumnes de segon d'ESO, aquest any n'hi ha 50 que realitzen un intercanvi escolar amb alumnes de dos instituts de Maó: Cap de Llevant i Pasqual Calbó. Una setmana venen els alumnes maonesos i una altra hi van els alumnes de l'Institut Alexandre Deulofeu. Així mateix, en una optativa de tercer d'ESO, dedicada al plurilingüisme, amb divuit alumnes, es fa un intercanvi amb el centre Os Komen d'Eslovènia: cinc dies d'estada a Eslovènia, a casa dels alumnes eslovens, i cinc dies de retorn de la visita a casa d'alumnes del centre.

Un altra activitat complementària és el Club de Lectura amb alumnes de segon d'ESO, amb una professora, que es troben cada dimarts a l'hora d'esbarjo.

En el marc del Pla Educatiu d'Entorn s'ofereixen diferents activitats per a reforçar l'aprenentatge de les llengües: l'acolliment lingüístic escolar a l'estiu per a alumnes nous i espais de suport educatiu per a tot l'alumnat que ho necessiti.

COMUNICACIÓ INTERNA I RELACIÓ AMB L'ENTORN

La llengua de comunicació és la catalana: en els documents oficials, la pàgina web, etc. D'altra banda, per a l'alumnat nouvingut i les seves famílies es fa el possible per trobar els recursos comunicatius necessaris per poder-s'hi entendre, sigui amb el mateix professorat del centre, o amb suports exteriors si són necessaris

QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL DELS DOCENTS

Aquest curs el centre ha iniciat la participació en la xarxa de competències bàsiques, amb professorat en els quatre nivells d'ESO i amb la implantació del treball per projectes de manera transversal. Així mateix, la participació en el projecte GEP permetrà estendre aquesta metodologia en els propers tres cursos.

DIFUSIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

El centre, a les jornades de portes obertes i a les reunions d'inici de curs, explica, entre d'altres temes, els objectius del PEC, la PGA i els projectes que realitza en relació a les llengües i la llengua vehicular i d'ús a l'institut que és el català.

El centre disposa d'una web en la qual es pot trobar tota la informació que necessiten l'alumnat i les seves famílies: estudis, documentació, serveis, projectes, notícies, calendari d'activitats... A l'apartat "documentació" es troba el Projecte lingüístic.

També es disposa d'un "facebook" on es penjen, de manera periòdica, les activitats i fotografies que es van fent als diferents cursos. Aquestes es penjen en la llengua d'ús de les activitats concretes.

APROVACIÓ

Aquest document va ser aprovat pel claustre el dia 11 de març de 2019 i pel consell escolar el 29 d'abril de 2019.